

а в завершені концерту прозвучав козацький гімн «Козацькому роду нема переводу» у виконанні усіх учасників мистецького заходу.

Творчий проєкт «*Козацький шлях*» мав на меті підкреслити, що саме Дніпропетровщина вважається колискою українського козацтва, адже саме тут, на острові Томаківка, була започаткована перша Січ. Козацькі пісні були поширені по території всієї Дніпропетровської області, про що свідчать фольклорні експедиції, проведені на початку 2000-х років фахівцями та членами Всеукраїнської асоціації молодих дослідників фольклору. У листопаді 2016 року козацькі пісні Дніпропетровщини увійшли до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, адже потребують термінової охорони. Як пісенне диво України, як суспільний феномен – козацькі пісні – безперечно, є недостатньо вивченим культурним джерелом, та невичерпним водночас, що потребує додаткових наукових досліджень, фольклорних експедицій і виконавських інтерпретацій.

Висновки. Мистецтво під час війни – важлива складова боротьби проти ворога, адже на культурному фронті теж є своя зброя – зокрема, українська народна пісня, вишита сорочка, традиція, що наслідується й передається наступним поколінням. Мистецькі заходи підносять кожного відвідувача до світу прекрасного, вічного, неземного, змушують вірити в те, що світло завжди перемагає темряву.

Анна Вишневецька

ХОРОВА ТВОРЧІСТЬ В. МІШКІНІСА: ФЕНОМЕНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Вітаутас Мішкініс (нар. у 1954 р.) – сучасний литовський композитор, диригент, професор Литовської академії музики та театру, керівник багатьох відомих хорових колективів. По закінченні 1976 року кафедри хорового диригування консерваторії м. Вільнюс у видатного педагога Г. Перельштейна, В. Мішкініс одразу розпочав активну практичну діяльність на ниві хорового мистецтва (з професіональними, дитячими хоровими колективами, вокальними ансамблями тощо). Його диригентський хист,

професіоналізм музичного просвітителя, талант організатора сприяли здійсненню ним керівництва великими литовськими фестивалями, наприклад Свята Пісні Литви (який збирає до 20 000 хорових виконавців). Також В. Мішкініс є членом журі багатьох світових хорових та композиторських конкурсів, активно проводить відкриті лекції, майстер-класи у багатьох країнах Європи, США, у Канаді та Японії, що присвячені музичній освіті та хоровому диригуванню.

Окрім багатогранної діяльності хорового диригента, педагога та громадського діяча ще однією гранню таланту В. Мішкініса є композиторська творчість, яка потребує феноменологічного підходу. Митець є автором близько 800 творів у різноманітних жанрах, а саме: 400 духовних творів а саррелла для хору, Магніфікату, 20 мес, низку кантат, мюзиклів, опер, близько 400 пісень (в більшості для дитячого хору). Поєднуючи іпостасі композитора і хорового диригента, він дуже прискіпливо підходить до вибору фактури своїх творів, звертаючи увагу на вік та можливості виконавців. Як зазначають науковці, «для творів В. Мішкініса характерними рисами є тісний зв'язок між музикою та текстом (в більшості композитор використовує латинські тексти), гомофонно-гармонічна фактура з яскравою мелодикою та гармонічною тканиною, елементами поліфонії» [2, с. 14]. В. Мішкініс прислуховується й до сучасних музичних тенденцій, що проявляється в музичній мові його творів використанням алеаторики, сонорних ефектів, семантики Світла. Також композитор нерідко використовує у своїх творах стилістику литовського фольклору. На даний момент В. Мішкініс називає трьох композиторів, які вплинули на його творчість, – Е. Елгар, М. Дюрюфле та Ф. Пуленк.

Розглянемо детальніше деякі хорові твори композитора в аспекті феноменологічної концепції. «*Cantate Domino*» створено для мішаного хору а саррелла. Тричастинна структура містить танцювальні крайні розділи та ліричну середину. Танцювальну стилістику створюють синкопований ритм та поліритмія між жіночими та чоловічими голосами. В гармонічному та

ладотональному планам в крайніх розділах спостерігаються консонантність, мажоро-мінорні фарби. Спокійний середній розділ побудований за антифонним принципом, при чому голоси ніби слугують супроводом один для одного, утворюючи оригінальні дисонантні співзвуччя. Гармонічна канва містить велику кількість септакордів та кластерів.

Хорова мініатюра «*The night*» сповнена семантикою Світла, яка проявляється у переважанні високої теситури голосів, що подібні до янгольського звучання; прозорій фактурі; великій кількості висхідних інтонацій, що тяжіють до Вищого; яскраво вираженій консонантності, гармонічній ясності, ладотональній прозорості.

Твір «*Light*» написаний для чоловічого хору з *divisi* в кожній партії, утворюючи 6-голосний хорал (іноді розширюючись до 8-голосся). Композиція є складною з точки зору метроритмічної структури. Зміна розміру (6/4, 5/4, 4/4) та розмаїття ритмоформул малюють образ мерехтливого світла. З точки зору стилістики спостерігаємо складні алеаторичні прийоми, не зручні теситурні умови в хорових партіях, часте використання крайніх звуків діапазону голосів.

Отже, феноменологія хорового доробку сучасного литовського композитора В. Мішкініса, що обумовлена його життєтворчістю та яскравим композиторським стилем, безумовно, є актуальним питанням сучасного музикознавства та заслуговує на подальше глибинне дослідження.

Список використаних джерел:

1. Копелюк О. Феноменологія стилю як музикологічний дискурс. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. ст. / ХНУМ імені І. П. Котляревського. Харків, 2019. Вип. 55. С. 7-21.
2. Cummins Nicholaus B. The unaccompanied choral works of Vytautas Miskinis with texts by Rabindranath Tagore: a rezours guide. LSU Doctoral Dissertations, 2012. 107 p.